ELEANOR SHARPSTON
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2006. július 6. [1]

1. A Hof van beroep te Brussel (Belgium) előzetes döntéshozatal iránti kérelme egy védjegybejelentési kérelem elutasítására vonatkozik, és több kérdést vet fel a védjegyirányelv 3. cikkének értelmezésével kapcsolatban [2].

A védjegyirányelv

2. A 89/104 irányelv preambulumában többek között az alábbi három preambulumbekezdés található:

„jelenleg nem tűnik szükségesnek a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok teljes körű közelítése, és elegendő, ha a közelítés azokra a nemzeti jogszabályi rendelkezésekre korlátozódik, amelyek a belső piac működését a legközvetlenebbül érintik [harmadik preambulumbekezdés];

[...]

a tagállamok továbbra is szabadon határozhatják meg a lajstromozás útján megszerzett védjegyek lajstromozásával és törlésével, valamint oltalmuk megszűnésének megállapításával kapcsolatos eljárásjogi rendelkezéseket; [...] [ötödik preambulumbekezdés];

[...]

jogszabályok közelítésével elérni kívánt célkitűzések megvalósítása megkívánja, hogy a lajstromozott védjegy megszerzésének és a védjegyoltalom fenntartásának feltételei valamennyi tagállamban általában azonosak legyenek; [...] mivel kimerítően fel kell

1 – Eredeti nyelv: angol.

2 – A védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1988. december 21-i 89/104/EGK első tanácsi irányelv (HL 1989. L 40., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 92. o.).

sorolni a védjegy lajstromozását kizáró, illetve annak törlésére alapot adó – például a megkülönböztető képesség hiányával [...] kapcsolatos – okokat [...]" [hetedik preambulumbekezdés].

3. A 3. cikk (1) bekezdése szerint:

„A megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, illetve a védjegy törlésének van helye, ha a megjelölés

[...]

b) nem alkalmas a megkülönböztetésre;

c) kizárólag olyan jelekből vagy adatokból áll, amelyeket a forgalomban az áru vagy a szolgáltatás fajtája, minősége, mennyisége, rendeltetése, értéke, földrajzi származása, előállítási vagy teljesítési ideje, illetve egyéb jellemzője feltüntetésére használhatnak".

4. A 3. cikk (3) bekezdése szerint:

„Az (1) bekezdés b), c) és d) albekezdése alapján a megjelölés nincs kizárva a védjegyoltalomból, illetve a védjegy nem törölhető, ha a megjelölés használata révén a bejelentés bejelentési napját megelőzően megszerezte a megkülönböztető képességet. Ezen túlmenően bármelyik tagállam előírhatja, hogy ezt a szabályt akkor is alkalmazni kell, ha a megjelölés a megkülönböztető képességet a bejelentés bejelentési napját vagy a lajstromozás napját követően szerezte meg."

5. A 13. cikk szerint:

„Ha a védjegybejelentés elutasításának, a védjegy törlésének vagy a védjegyoltalom megszűnése megállapításának oka csak az árujegyzékben szereplő áruk, illetve szolgáltatások egy része tekintetében áll fenn, a védjegybejelentés elutasításának, a védjegy törlésének vagy a védjegyoltalom megszűnése megállapításának csak a szóban forgó áruk, illetve szolgáltatások tekintetében van helye."

6. Az irányelv a tagállamokra (ideértve e tekintetben a Benelux államokat is) bízza a lajstromozással kapcsolatos eljárási rendelkezések meghatározását.

A védjegyekről szóló egységes Benelux törvény

7. A védjegyekről szóló egységes Benelux törvény (a továbbiakban: LBM) szerint a védjegybejelentést a Benelux államokban a Benelux Védjegyhivatalhoz (a továbbiakban: BBM) kell benyújtani. [3]

8. Az érintett időszakban [4] a BBM 6a. cikk (1) bekezdésének a) pontja úgy rendelkezett, hogy meg kell tagadni a lajstromozást, ha a lajstromoztatni kívánt megjelölés nem felel meg a védjegy 1. cikkben foglalt meghatározásának, „különösen mivel nem rendelkezik megkülönböztető képességgel a Párizsi Egyezmény 6d. cikke B részének (2) bekezdése szerint".

9. Az ipari tulajdon oltalmára létesült Párizsi Egyezmény [5] ezen cikke többek között a következőképpen rendelkezik:

„B. Az e cikkben említett gyári vagy kereskedelmi védjegy lajstromozása csak a következő esetekben utasítható el, vagy érvénytelenítheto:

[...]

(2) ha nincsen megkülönböztető jellege, vagy kizárólag olyan jelekből vagy megjelölésekből áll, amelyek a kereskedelemben az áru fajának, minőségének, mennyiségének, rendeltetésének, értékének, származási helyének vagy az előállítás idejének feltüntetésére szolgálnak, vagy amelyek a köznyelvben vagy a kereskedelem tisztes és állandó szokásai szerint használatossá váltak abban az országban, ahol az oltalmat igénylik".

10. Az LBM 6a. cikkének (2) bekezdése szerint a védjegyoltalom megtagadásának a védjegyet alkotó megjelölés egészére kell vonatkoznia, azonban korlátozható a védjegybejelentésben szereplő árura vagy árukra is.

11. A 6c. cikk (1) bekezdése szerint az a kérelmező, akinek a védjegybejelentése elutasításra került, a lajstromozás elrendelésére irányuló fellebbezést nyújthat be a Hof van Beroep te Brussel, a Gerechtshof 's-Gravenhage vagy a Cour d'appel de Luxembourg előtt.

3 – A 89/104 irányelvet kifejezetten alkalmazni kell minden olyan védjegyre amelyet a Benelux Védjegyhivatalnál lajstromoztak, vagy lajstromozásra bejelentettek (1. cikk).

4 – Az LBM 6a. cikk (1) bekezdése a későbbiekben (2004-es hatálybalépéssel) módosításra került, és így jelenleg közelebb áll a 89/104 irányelv 3. cikke 81) bekezdése a)–d) pontjának megszövegezéséhez.

5 – Az 1883. március 20-i Egyezmény felülvizsgált és módosított szövege.

A Nizzai Megállapodás

12. A 89/104 irányelv lehetővé teszi az áruvédjegyek vagy szolgáltatási védjegyek lajstromozását. A gyakorlatban az áruvédjegy-, illetve szolgáltatási védjegybejelentéseket a védjegyekkel ellátható termékek és szolgáltatások nemzetközi osztályozására vonatkozó, a Szellemi Tulajdon Világszervezetének Nemzetközi Irodája által kezelt nemzetközi egyezmény, a Nizzai Megállapodás [6] szerinti osztályozás alkalmazásával kell benyújtani.

13. A Nizzai Megállapodással létrehozott osztályozás 45 fejezetcímből és az azokhoz kapcsolódó magyarázatokból, valamint a termékek és szolgáltatások osztályozására vonatkozó betűrendes jegyzékéből áll. A fejezetcímek általánosságban írják le a 34 termék-, illetve 11 szolgáltatási osztály valamelyikébe tartozó áruk vagy szolgáltatások lényegét. Adott esetben a magyarázatok ennél részletesebb leírást adnak a kérdéses osztályba tartozó áru- vagy szolgáltatástípusokról. A betűrendes jegyzék körülbelül 10 000 termék és 1000 szolgáltatás felsorolását tartalmazza.

6 – Az 1957. június 15-i Megállapodás felülvizsgált és módosított szövege.

14. A Nizzai Megállapodás részes államai védjegyhivatalainak a védjegy-lajstromozási okiratokban és közleményekben a nemzetközi osztályozás szerint kell feltüntetniük azoknak az osztályoknak a számát, amelyekhez a lajstromozott védjeggyel ellátható termékek vagy szolgáltatások [7] tartoznak.

15. A Belga Királyság, a Luxemburgi Nagyhercegség és a Holland Királyság részese a Nizzai Megállapodásnak [8].

A Vlaamse Toeristenbond ügy

16. Mind az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból, mind a Bírósághoz benyújtott észrevételekből kitűnik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság elsősorban arra a kérdésre vár választ, hogy összeegyeztethető-e a Cour de justice Benelux BBM kontra Vlaamse Toeristenbond ügyben korábban hozott ítélete [9], az Európai Közösségek Bíróságának ítélkezési gyakorlatával; ez a kérdés az alapja az előzetes döntéshozatal iránti kérelemnek.

7 – A Nizzai Megállapodás 2. cikkének (3) bekezdése.

8 – A Ciprusi Köztársaság és a Máltai Köztársaság – amelyek ugyanakkor szintén alkalmazzák a nizzai osztályozást – kivételével a többi tagállamhoz hasonlóan.

9 – Az A 2002/2. sz. ügyben 2003. december 15-én hozott ítélet.

17. Ebben az ügyben a Vlaamse Toeristenbond kérte a „LANGS VLAAMSE WEGEN" szómegjelölés lajstromozását valamennyi, a Nizzai Megállapodás [10] szerinti 16. [11] 39. [12] és 41. [13] osztályába tartozó áruja és szolgáltatása vonatkozásában. A BBM megtagadta a védjegyoltalmat az említett három osztályban azzal az indokkal, hogy a védjegy az érintett áruk és szolgáltatások vonatkozásában kizárólag leíró jellegű, ennélfogva nem rendelkezik megkülönböztető képességgel.

18. A Vlaamse Toeristenbond a lajstromozás elrendelésére irányuló fellebbezést nyújtott be a Hof van beroep te Brusselhez (brüsszeli fellebbviteli bíróság) valamennyi kérelmezett osztály vonatkozásában, illetve másodlagosan kérte azon áruk vagy szolgáltatások meghatározását, amelyekre a védjegyet lajstromozni lehet.

19. A Hof van beroep te Brussel a fellebbezést részben megalapozottnak nyilvánította, és a három áru és szolgáltatás osztály közül kettő vonatkozásában utasította a BBM-et a védjegy lajstromozására, kizárva ugyanakkor néhány árut és szolgáltatást. [14] Úgy ítélte, hogy nem elég, ha a BBM a védjegybejelentés megítélésekor csak a megjelölt osztályok egészét vizsgálja, ezt meg kell tennie az ezen osztályokban feltüntetett minden egyes érintett áru és szolgáltatás vonatkozásában is.

20. A BBM úgy vélte, hogy az LBM 6b. cikkének megfelelően a Hof van beroep te Brussel nem rendelhette volna el a részleges lajstromozást meghatározott áruk és szolgáltatások vonatkozásában, ha ő maga már megtagadta a védjegyoltalmat nem külön ezen áruk és szolgáltatások, hanem egy adott osztályba tartozó valamennyi áru és szolgáltatás vonatkozásában. Ennek következtében a BBM fellebbezést nyújtott be a belga Hof van Cassatie-hoz (Semmítőszék), amely előzetes döntéshozatal céljából kérdéseket intézett a Cour de justice Benelux-hoz az LBM 6a. és 6b. cikkének értelmezésére vonatkozóan.

21. A Cour de justice Benelux kimondta, hogy ezen cikkek alapján a Benelux tagállamok fellebbviteli bíróságai [15] csak a BBM védjegybejelentési kérelmet elutasító határozatának megalapozottságáról szóló döntés meghozatalára rendelkeznek hatáskörrel. Ennek megfelelően ezek a bíróságok csak azokat az elemeket vehetik figyelembe, ame-

10 – Szigorú értelemben véve ezek az osztályok az osztályozás, nem pedig a Nizza Megállapodás részét képezik, azonban a Bíróság általában a megállapodás osztályaira hivatkozik.

11 – „Papír, karton és ezen anyagokból készült termékek, amelyek nem tartoznak más osztályokba; nyomdaipari termékek, könyvkötészeti anyagok; fényképek; papíripari cikkek; papíripari vagy háztartási ragasztóanyagok; anyagok művészek részére; ecsetek; írógépek és irodai cikkek (bútorok kivételével); tanítási és oktatási anyagok (készülékek kivételével); csomagolásra szolgáló műanyagok (amelyek nem tartoznak más osztályokba); nyomdabetűk; klisék".

12 – „Szállítás; áruk csomagolása és raktározása; utazásszervezés".

13 – „Oktatás, képzés, szórakozás, sport- és kulturális tevékenységek".

14 – A 2000. május 16-i ítélet (1998/AR/1599).

15 – Lásd a fenti 11. pontot.

lyekre a BBM alapította vagy alapítania kellett volna a határozatát. Következésképp nem járhatnak el olyan kérelmek ügyében, amelyek túllépnek a BBM határozatának keretein, vagy amelyeket nem terjesztettek a BBM elé. Következésképp a Cour de justice Benelux megállapította, hogy az LBM 6a. és 6b. cikke szerint ezek a bíróságok csak akkor rendelhetik el valamely védjegy lajstromba vételét egy adott osztályba tartozó egyes külön áruk vagy szolgáltatások tekintetében, ha a BBM kifejezetten ezen áruk és szolgáltatások, nem pedig az egész osztály vonatkozásában rendelkezett.

22. Ezen ítélet alapján a Hof van Cassatie [16] hatályon kívül helyezte a brüsszeli fellebbviteli bíróság ítéletét azon indokkal, hogy a fellebbviteli bíróság olyan tényeket vett figyelembe, amelyek nem szerepeltek azon elemek között, amelyekre a BBM alapozta vagy alapoznia kellett volna a határozatát.

A jelen ügyben folytatott eljárás

23. 2000 áprilisában a BVBA Management Training en Consultancy (a továbbiakban: az alapügy felperese) védjegybejelentést tett a BBM-nél a „The Kitchen Company" [17] szómegjelölésnek a Nizzai Megállapodás szerinti 11., 20. és 21. osztályba tartozó áruk és a 37. és 42. osztályba tartozó szolgáltatások vonatkozásában történő lajstromozása iránt. Az említett osztályok mindegyikénél felsorolták azokat az árukat és szolgáltatásokat, amelyek vonatkozásában a védjegybejelentést tették [18].

24. A BBM megtagadta a lajstromozást azzal az indokkal, hogy a védjegy egy konyhafelszereléssel foglalkozó vállalkozás számára vagy azzal összefüggésben a 11., 20., 21., 37.

16 – A Hof van Cassatie C.00.0472.N. sz. ügyben 2004. május 13-án hozott ítélete.

17 – Érdekességként meg kell említeni, hogy a bejelentett védjegy angol szavakból tevődik össze, holott az angol nyelv nem tartozik a bejelentéssel érintett terület hivatalos nyelvei közé. A kérdést előterjesztő bíróság szerint: „Sem a szóösszetétel, sem annak összetevői a Benelux területeken nem tartoznak egyik olyan nyelvhez sem, amelyet a megjelölés célközönségét képező fogyasztók elsődlegesen használnak, az áruknak és szolgáltatásoknak a védjegyirányelv 3. cikke (1) bekezdése c) pontjában meghatározott jellemzők szerinti leírására vagy a főbb jellemzők megadására szolgáló beszélt nyelvhez. Ugyanakkor el kell fogadni, hogy az angol nyelv elég elterjedt a Benelux területek nyelvi közösségeiben ahhoz, hogy a bejelentett megjelölés célközönségét képező fogyasztó hallás után felismerje, hogy az adott szavak külön-külön és egyben is angol szavak, még ha ez a nyelv nem használatos is külön az érintett osztályba tartozó áruk és szolgáltatások területein". Ez az elemzés megfelel Jacobs főtanácsnok indítványában és a Bíróság C-421/04. sz., Maratzen Concord ügyben 2006. március 9-i ítéletében [EBHT 2006., I-2303. o.], valamint a C-108/05. sz., Bovemij Verzekeringen ügyben 2006. március 30-án általam előterjesztett indítványban foglalt megközelítésnek

18 – „(11) tűzhelyek kapcsolótáblával, főzőlapok, hűtőszekrények, mikrohullámú sütők, hűtőkamrák, fagyasztókamrák, vízforraló, elektromos olajsütők, tűzhelyek, beépített grillsütők, elszívóernyők, konyhai mosogatók, csapok; (20) fa és műanyag konyhabútorok, konyhai székek, konyhai fa, műanyag, gránit, természetes kő munkalapok vagy csempék; (21) konyhai felszerelésre, valamint asztali és konyhai üveg-, porcelán-, nem nemesfémből készült, szintetikus anyagú és fajanszedények; (37) konyhabútorok és –felszerelések elhelyezése és összeszerelése, karbantartás és javítás; (42) a konyhafelszerelés használatával, jellegével, alkalmazásával kapcsolatos tanácsadás, tervezés és konyhafelszerelések és beépített berendezések üzembe helyezése, akár egyidejűleg a vásárlással."

és 42. osztályba tartozó érintett áruk és szolgáltatások fajtáját, minőségét, eredetét vagy rendeltetését illetően kizárólag leíró jelleggel bír, ennélfogva nem rendelkezik megkülönböztető képességgel. A kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy a BBM nem tett külön-külön megállapítást az egyes árukra és szolgáltatásokra vonatkozóan, hanem úgy határozott, hogy a bejelentett megjelölés a védjegybejelentés egészét illetően egyáltalán nem rendelkezik megkülönböztető képességgel.

25. Az alapügy felperese fellebbezéssel fordult a Hof van beroep te Brusselhez (brüszszeli fellebbviteli bíróság), amelyben azt kérte, hogy a bíróság helyezze hatályon kívül a megtámadott határozatot, és utasítsa a BBM-et a védjegy lajstromozására a 11., 20., 21. 37. és 42. osztály vonatkozásában, másodlagosan azokra az osztályokra vonatkozóan, amelyekkel kapcsolatban a kérdést előterjesztő bíróság úgy ítélte meg, hogy a védjegy rendelkezik megkülönböztető képességgel.

26. A kérdést előterjesztő bíróság megállapította, hogy a szóösszetétel a 11., 20., 37. és 42. osztályba tartozó áruk és szolgáltatások tekintetében nem rendelkezik megkülönböztető képességgel. Megállapítja, hogy a védjegybejelentésben szereplő, a 21. osztályba tartozó áruk vonatkozásában a védjegy az áruk fajtája és rendeltetése folytán egyedül a konyhai felszerelések esetében leíró jellegű. Más áruk esetében a „The Kitchen Company" szóösszetétel nem juttatja – önkéntelen nyelvi társítással – az áruk rendeltetését az átlagos fogyasztó eszébe. A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy mivel a védjegy nem rendelkezik leíró jelleggel, így ezen áruk vonatkozásában ténylegesen megkülönböztető képességgel bír [19].

27. A BBM a kérdést előterjesztő bíróság előtt tiltakozott ezen álláspont ellen. Azt állítja, hogy a bíróság nem adhat helyt az alapügy felperese által beterjesztett másodlagos kérelemnek, amely azon áruk és szolgáltatások vonatkozásában kéri a lajstromozás elrendelését, amelyekkel kapcsolatban a kérdést előterjesztő bíróság úgy ítélte meg, hogy a védjegy ténylegesen rendelkezik megkülönböztető képességgel, mivel az alapügy felperese nem kizárólag egyes áruk és szolgáltatások vonatkozásában kérte a lajstromozást, és mivel a Court de justice Benelux és a belga fellebbviteli bíróság BBM kontra Vlaamse Toeristenbond ügyben hozott ítélete alapján a nemzeti fellebbviteli bíróság nem járhat el olyan kérelmek ügyében, amelyek túllépnek a BBM határozatának keretein, vagy amelyeket nem terjesztettek a BBM elé.

28. A kérdést előterjesztő bíróság felteszi a kérdést, hogy ez az ítélet összeegyeztethető-e a Bíróság Koninklijke KPN Nederland (úgynevezett Postkantoor) ügyben 2004. február 12 én hozott ítéletével [20]. Ebben az ítéletben a Bíróság megállapította, hogy: i) a védjegyügyekben illetékes hatóságnak valamennyi releváns tényt és körülményt figyelembe kell vennie, mielőtt végleges határozatot hoz a védjegybejelentésről [21]; ii) a védjegybejelen-

19 – Nevezetesen: konyhai felszerelés, valamint asztali és konyhai üveg-, porcelán-, nem nemesfémből készült, szintetikus anyagú és fajanszedények.

20 – A C-363/99. sz. ügy (EBHT 2004., I-1619. o.).

21 – Az ítélet 36. pontja.

tésről szóló határozattal szemben benyújtott fellebbezés ügyében eljáró bíróságnak a hatáskörgyakorlásnak az alkalmazandó nemzeti szabályozás által meghatározott keretein belül valamennyi releváns tényt és körülményt is figyelembe kell vennie [22]; és iii) ha a védjegy lajstromozását különböző áruk vagy szolgáltatások vonatkozásában kérik, akkor a védjegyügyekben illetékes hatóságnak minden egyes áru vagy szolgáltatás tekintetében meg kell vizsgálnia, hogy a védjegyre a 89/104 irányelv 3. cikkének (1) bekezdésben szereplő kizáró okok egyike sem vonatkozik, és a figyelembe vett áruk és szolgáltatások vonatkozásában eltérő végkövetkeztetésre juthat [23].

29. A kérdést előterjesztő bíróság úgy ítéli meg, hogy ebből az ítéletből következően a védjegyügyekben illetékes hatóságoknak a bejelentésben szereplő valamennyi áru és szolgáltatás vonatkozásában meg kell vizsgálniuk a védjegybejelentést, és a figyelembe vett áruk és szolgáltatások vonatkozásában eltérő döntéseket hozhatnak. Ilyen esetben a védjegyügyekben illetékes hatóságnak az ideiglenes és – adott esetben – a végleges hatályú elutasító határozatban közölnie kell ezeket a végkövetkeztetéseket.

30. Véleménye szerint „a releváns tények és körülmények" megváltozhatnak a védjegyügyekben illetékes hatóság határozathozatalának és az ezen határozattal szemben benyújtott fellebbezésre vonatkozó határozat meghozatalának időpontja között.

31. A jelen ügyben a BBM nem állapított meg külön-külön végkövetkeztetést az egyes árukra és szolgáltatásokra vonatkozóan. Csupán azt nyilvánította ki, hogy a bejelentett megjelölés egyáltalán nem rendelkezik a védjegybejelentés egészét illetően megkülönböztető képességgel.

32. A kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint ennek következményeként a védjegyügyekben illetékes hatóság határozata ellen benyújtott fellebbezést elbíráló bíróság a nemzeti szabályozásának megfelelően nem veheti figyelembe az összes releváns tényt és körülményt a Postkantoor-ítélet előírásának megfelelően. Ennek oka, hogy valamely védjegy vizsgálata során „releváns tény" lehet többek között az is, hogy a védjegybejelentésben szereplő egyik áru vonatkozásában nincsen kizáró ok, a másik vonatkozásában viszont van. Ennélfogva az egyes árukra vagy szolgáltatásokra vonatkozó külön végkövetkeztetések hiányában a bíróság nem gyakorolhatja hatáskörét, ha: i) a nemzeti szabályozás szerint csak a védjegyügyekben illetékes hatóság megkeresésének és határozatának keretein belül határozhat; ii) sem a védjegybejelentés, sem a határozat nem vonatkozik egyenként valamennyi árura és szolgáltatásra.

22 – Ugyanott.

23 – Az ítélet 73. pontja.

33. Ennélfogva a kérdést előterjesztő bíróság felfüggesztette az eljárást, és a következő, a 89/104 irányelv 3. cikkére vonatkozó előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekkel fordult a bírósághoz:

„1. A feltétlen kizáró ok fennállására vonatkozó valamennyi releváns tény és körülmény vizsgálata során a védjegyhivatalnak a védjegybejelentésről szóló ideiglenes és végleges határozatában a védjegybejelentéssel érintett valamennyi áru és szolgáltatás tekintetében különkülön közölnie kell-e a végkövetkeztetését?

2. A két határozat meghozatalának időpontja között eltelt idő folytán különbözhetnek-e azok a releváns tények és körülmények, amelyeket a bíróságoknak a védjegyhivatal határozata ellen benyújtott keresetnél figyelembe kell venniük, vagy a bíróságoknak csak a védjegyhivatal határozathozatala időpontjában fennálló tényeket és körülményeket kell figyelembe venniük?

3. Kizárja-e a Bíróság Postkantoor-ügyben hozott ítéletében adott értelmezés azt, hogy a bíróság hatásköréről szóló szabályokat úgy lehessen értelmezni, hogy azok alapján a bíróságok nem vehetik figyelembe a megváltozott tényeket és körülményeket, vagy nem dönthetnek minden egyes áru vagy szolgáltatás tekintetében a védjegy megkülönböztető képességéről?"

34. A BBM, a Német Szövetségi Köztársaság és az Európai Közösségek Bizottsága nyújtott be írásbeli észrevételeket. A felek nem kérték tárgyalás megtartását, ezért erre nem került sor.

Az első kérdés

35. Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság kéri annak megállapítását, hogy a 89/104 irányelv 3. cikke előírja-e, hogy a védjegyügyekben illetékes hatóság a védjegyoltalmat feltétlen kizáró ok miatt megtagadó határozatát [24] a védjegybejelentéssel érintett valamennyi áru és szolgáltatás tekintetében külön-külön indokolja.

24 – Az első kérdés a BBM által alkalmazott eljárásban hozott védjegybejelentést elutasító „ideiglenes határozatra" és „végleges határozatra" vonatkozik. Ugyanakkor a bejelentési eljárások az egyes tagállamokban különbözőek lehetnek, és a Bíróság határozatának alapját képező alapelveket az olyan, a védjegyügyekben illetékes nemzeti hatóság által folytatott eljárásokban is alkalmazni kell, ahol csupán egy határozat keletkezik.

36. A BBM álláspontja szerint az első kérdésre nemleges választ kell adni, míg a német kormány épp ellenkezőleg vélekedik. A Bizottság véleménye árnyaltabb, azonban átfogóan inkább a BBM véleménye felé hajlik.

37. A német kormány a Bíróság által a Postkantoor-ítéletében [25] kinyilvánított álláspontra támaszkodik, mely szerint: a Bíróság kimondta: i) mivel a védjegy lajstromozását mindig a védjegybejelentésben szereplő árukra és szolgáltatásokra tekintettel kérik, azt a kérdést, hogy a védjegyre vonatkozik-e a 89/104 irányelv 3. cikkében megállapított feltétlen kizáró ok, konkrétan ezen áruk vagy szolgáltatások vonatkozásában kell megítélni [26]; és ii) ha a védjegy lajstromozását különböző áruk vagy szolgáltatások vonatkozásában kérik, a vizsgálatnak minden egyes árura vagy szolgáltatásra ki kell terjednie, és a figyelembe vett áruk és szolgáltatások vonatkozásában eltérő végkövetkeztetésekhez vezethet [27]. A német kormány emellett az irányelv 13. cikkére hivatkozik, mely szerint, ha a védjegybejelentés elutasításának, a védjegy törlésének vagy a védjegyoltalom megszűnése megállapításának oka csak az árujegyzékben szereplő áruk, illetve szolgáltatások egy része tekintetében áll fenn, a védjegybejelentés elutasításának, a védjegy törlésének vagy a védjegyoltalom megszűnése megállapításának csak a szóban forgó áruk, illetve szolgáltatások tekintetében van helye.

38. Teljes egészében egyetértek azzal, hogy ha valamely védjegy lajstromozását több áru vagy szolgáltatás vonatkozásában kérik, a *vizsgálat*nak valamennyi érintett árura vagy szolgáltatásra ki kell terjednie. Ellenkező esetben hogyan tudná a védjegyügyekben illetékes hatóság megállapítani, hogy mely áruk vagy szolgáltatások vonatkozásában lehetséges a védjegy érvényes lajstromozása, és biztosítani ezáltal a 89/104 irányelv 13. cikkének érvényesülését. Általánosságban egy ilyen művelet következtében a védjegyügyekben illetékes hatóság által elvégzett vizsgálatnak „[...] szigorúnak és teljes körűnek kell lennie annak elkerülése érdekében, hogy a védjegyeket ne lehessen jogszerűtlenül lajstromoztatni" [28].

39. Ugyanakkor nem osztom azt a véleményt, mely szerint ebből szükségképpen következne, hogy a védjegyügyekben illetékes hatóságnak a védjegyoltalmat feltétlen kizáró ok miatt megtagadó határozatát a védjegybejelentéssel érintett valamennyi áru és szolgáltatás tekintetében külön-külön indokolnia kellene. Ha a védjegyoltalmat ezen ok miatt az áruk vagy szolgáltatások egész csoportja vagy kategóriája vonatkozásában tagadja meg, elegendő, ha ezt közli az ideiglenes vagy a végleges hatályú határozatban, és megfelelő módon kifejti, hogy ezen csoport vagy kategória miért nem alkalmas a lajstromozásra.

40. Amint a Bizottság helyesen kiemeli, a Bíróság ítélkezési gyakorlata előírja a bírói

25 – Hivatkozás a 20. lábjegyzetben.

26 – Ugyanott, 31. és ezt követő pontok.

27 – Ugyanott, 73. pont.

28 – A C-104/01. sz. Libertel-ügyben 2003. május 6-án hozott ítélet (EBHT 2003., I-3793. o.) 59. pontja.

jogorvoslat lehetőségének biztosítását a nemzeti hatóságnak a közösségi jog által biztosított jogban való részesítést elutasító valamennyi határozatával szemben. A hatékony bírói felülvizsgálatnak a megtámadott határozat indokolása jogszerűségére kell irányulnia. Ez általánosságban azt jelenti, hogy az eljáró bíróság megkövetelheti az illetékes hatóságtól ezen indokok közlését [29]. Ennélfogva a tagállamok védjegyügyekben illetékes hatóságainak indokolniuk kell a védjegyoltalom megtagadásáról szóló határozataikat. A Bíróság által a védjegyek területén is alkalmazott állandó ítélkezési gyakorlat szerint az indokolásból világos és egyértelmű módon ki kell tűnnie az aktust kibocsátó intézmény érvelésének úgy, hogy az érdekeltek megismerhessék a meghozott intézkedést alátámasztó körülményeket, illetve hogy az illetékes bíróság ellenőrzést gyakorolhasson felette. Az nem követelmény, hogy az indokolás tartalmazzon minden releváns ténybeli és jogi elemet, mivel azt a kérdést, hogy valamely aktus indokolása elegendő-e, nem pusztán a szövegére figyelemmel kell megítélni, hanem az összefüggéseire, valamint az érintett tárgyra vonatkozó jogszabályok összességére való tekintettel is. [30]

41. A védjegyügyekben illetékes nemzeti hatóság tehát nem köteles valamennyi áru és szolgáltatás vonatkozásában külön indokolni a védjegyoltalom megtagadását. Amennyiben mégis indokolnia kell az elutasítást valamennyi áru és szolgáltatás tekintetében, elvileg akkor is alkalmazhat általános indokolást, ha úgy ítéli meg, hogy az az érintett áruk és szolgáltatások egész csoportjára érvényes. Gyakorlatilag nem mindig szükséges egyedi indoklás valamennyi árura és szolgáltatásra vonatkozóan.

42. Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy ennek a megközelítésnek a gyakorlatiasságában rejlik az előnye. A BBM rámutatott, hogy minden évben 35 000 védjegybejelentést nyújtanak be a Benelux államokban, amelyek az esetek többségében több áru- és szolgáltatási osztályt érintenek, és a legtöbbször az áruk és szolgáltatások hosszú felsorolását tartalmazzák [31]. Az egyetlen működőképes vizsgálati módszer az, ha a védjegyügyekben illetékes hivatal először az árukat és szolgáltatásokat a legfontosabb áruk és szolgáltatások köré csoportosítja. Az így csoportosított áruk és szolgáltatások közötti természetes összefüggés az érintett közönség számára is elég nyilvánvaló [32]. A lényeg az, hogy a védjegyügyekben illetékes hatóság határozatában világosan kifejtse, miért jutott arra a következtetésre, hogy az adott áru- vagy szolgáltatási kategória vonatkozásában feltétlen kizáró ok áll fenn. Ha a hatóság értesíti (ideiglenes vagy végleges hatályú) határozatáról a kérelmezőt, adott esetben ez

29 – A 222/86. sz. Heylens-ügyben 1987. október 15-én hozott ítélet (EBHT 1987., 4097. o.) 14. és 15. pontja.

30 – A C-447/02. P. sz., KWS Saat kontra OHMI ügyben 2004. október 21-én hozott ítélet (EBHT 2004., I-10107. o.) 65. pontja.

31 – Emlékeztetni kívánok arra, hogy a nizzai osztályozás 45 osztályt tartalmaz, amely megközelítőleg 11 000 különböző áruból és szolgáltatásból tevődik össze.

32 – Ez a csoportosítás általában a védjegybejelentés osztályozását követi, amely maga is a nizzai osztályozáson alapul.

utóbbinak kell rámutatnia és igazolnia, hogy a hivatkozott kizáró ok a védjegybejelentéssel érintett összes áru és szolgáltatás közül egyes meghatározott áruk vagy szolgáltatások vonatkozásában nem alkalmazható [33]. Ez lehetővé teszi az ezen árukra vagy szolgáltatásokra vonatkozó határozat tényleges bírói felülvizsgálatát.

43. A jelen ügyben a védjegybejelentés három áru- és kettő szolgáltatási osztályt érintett. Úgy tekinthető, hogy a célja 32 féle áru és 13 féle szolgáltatás lajstromoztatása [34]. A BBM úgy ítélte, hogy a védjegy feltétlen kizáró ok miatt egyik áru vagy szolgáltatási osztály vonatkozásában sem lajstromozható érvényesen. Határozatában valóban minden osztály tekintetében világosan ki kell fejtenie, véleménye szerint mely okok indokolják a feltétlen kizáró ok alkalmazását az osztályba tartozó valamennyi, a védjegybejelentésben érintett áru és/vagy szolgáltatás vonatkozásában. Úgy tűnik, ugyanakkor feltűnően aránytalan a közösségi jog előírása, mely szerint ilyen esetben a védjegyügyekben illetékes nemzeti hatóságoknak indokolniuk kell a védjegyoltalmat megtagadó határozatukat valamennyi érintett áru és szolgáltatás vonatkozásában.

33 – Ez a külön eljárás természetesen a nemzeti szabályozástól függ.

34 – A különböző változatok besorolási módja függvényében.

44. Következésképp az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a védjegyügyekben illetékes hatóságnak a védjegybejelentés elutasításakor határozatában nem kell a védjegybejelentéssel érintett valamennyi áru és szolgáltatás tekintetében külön-külön közölnie a végkövetkeztetéseit. Elegendő, ha a határozat azon áru- és szolgáltatáskategóriákra vonatkozóan fennálló elutasító okokra utal, amelyekbe az érintett áruk és szolgáltatások tartoznak.

A második kérdés és a harmadik kérdés első része

45. Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy a 89/104 irányelv 3. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy az illetékes hatóság határozatával szemben benyújtott fellebbezés ügyében eljáró nemzeti bíróság csak azokat a tényeket és körülményeket veheti figyelembe, amelyek az említett hatóság határozathozatalának időpontjában fennálltak, vagy figyelembe veheti a határozat elfogadását követően beállt tényeket és körülményeket is. A harmadik kérdés első részével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy összeegyeztethető-e a 89/104 irányelv 3. cikkével az a nemzeti szabályozás, amely szerint a védjegyügyekben

illetékes hatóság határozatával szemben benyújtott fellebbezés ügyében eljáró nemzeti bíróság nem veheti figyelembe a releváns tényekben és körülményekben beálló változásokat.

46. Ez a két kérdés ugyanazon érem két oldala. Az első arra kérdez rá, hogy a 3. cikk értelmében a fellebbezés ügyében eljáró bíróság figyelembe *veheti-e* a későbbi tényeket és körülményeket. A második arra kérdez rá, hogy ugyanezen cikk alapján *megtilthatja-e* a nemzeti jog ennek a bíróságnak, hogy figyelembe vegye a későbbi tényeket és körülményeket. Ennélfogva javaslom a két kérdés együttes vizsgálatát.

47. A BBM ezt a két kérdést elfogadhatatlannak tekinti: az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból egyáltalán nem tűnik ki, hogy „változás" következett volna be a „releváns tényekben vagy körülményekben.

48. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kiderül, hogy a nemzeti bíróság a kérdések összeállítása során „változás" alatt a megtámadott határozatot meghozó védjegyügyekben illetékes hatóság és az ezen határozat ellen benyújtott fellebbezést elbíráló bíróság véleménye közötti különbséget értette.

49. Véleményem szerint nem egyértelmű, hogy egy ilyen eltérést a releváns „tények és körülmények" változásának lehetne tekinteni. Ez inkább jogi kérdés, mivel a „vélemény" egy jogi szempont konkrét (változatlan) tényekre történő alkalmazásából jön létre. Emellett a Postkantoor-ítélet azon pontjai, amelyek a kérdésekhez vezettek, a „tények" fogalmat általánosabb értelemben alkalmazzák [35]. Ugyanakkor a feltett kérdések is általános fogalmakkal kerültek megfogalmazásra, ezért azokra hasonlóképpen lehet válaszolni.

50. Véleményem szerint semmiképpen sem tekinthetőek a kérdések elfogadhatatlannak azon indok alapján, hogy az alapügy valamelyik peres fele szerint ezek a kérdések a kérdést előterjesztő bíróság téves feltevésén alapulnak. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint [36] elvileg kizárólag a jogvitát elbíráló és a meghozandó döntésért felelős tagállami bíróság feladata annak eldöntése, hogy az ügy sajátos jellemzőit tekintve az ítélet meghozatalához szükség van-e az előzetes döntéshozatalra, és hogy a Bíróságnak feltett kérdések valóban relevánsak-e [37].

35 – Lásd a 20–37. pontot.

36 – Ezen alapelv alól vannak kivételek, azonban a BBM egyikre sem hivatkozott.

37 – Lásd például a C-127/92. sz. Enderby-ügyben 1993. október 27-én hozott ítélet (EBHT 1993., I-5535. o.) 10. pontját.

51. A BBM azt is kifejti másodsorban, hogy a 89/104 irányelv 3. cikke nem adhat választ a második kérdésre. Szerintem ez a megállapítás nem tartható fenn. A Postkantoor-ítélet, amely a jelen ügyben feltett kérdésekhez vezetett, a 3. cikket értelmezi.

52. A német kormány arra hivatkozik, hogy a 89/104 irányelv, amint azt 3. cikke (3) bekezdésének második mondata is alátámasztja, nem állapít meg kimerítő szabályozást a védjegyügyekben illetékes hatóságok határozataira vonatkozó bírói felülvizsgálat terjedelmét illetően. Ennélfogva a nemzeti jognak kell meghatároznia, hogy figyelembe vehető-e vagy figyelembe kell-e venni a lajstromozást követően keletkezett vagy megismert tényeket, illetve körülményeket. A Bizottság véleménye hasonló.

53. Amint azt a Bizottság kiemeli, a Bíróság a Postkantoor-ügyben rámutatott, hogy az illetékes hatóságnak a védjegybejelentésről szóló végleges határozat meghozatala előtt valamennyi releváns tényt és körülményt figyelembe kell vennie [38]. Az ilyen határozattal szemben benyújtott fellebbezést elbíráló bíróságnak „az ilyen határozattal szemben benyújtott fellebbezés ügyében eljáró bíróságnak a hatáskörgyakorlásnak az alkalmazandó nemzeti szabályozás által meghatározott keretein belül ugyanígy figyelembe kell vennie minden releváns tényt és körülményt" [39]. Az ilyen jogvitákban a bíróságnak az a feladata, hogy megállapítsa a védjegyügyekben illetékes hatóság adott határozatának jogszerűségét. A védjegyügyekben illetékes hatóság viszont (természetesen) csak azon tények és körülmények alapján hozhatta meg ezt a határozatot, amelyekről a határozathozatal idején tudomása volt. Ezért teljes mértékben elfogadható, ha valamely jogrendszer nem teszi lehetővé a bíróság számára valamely határozat hatályon kívül helyezését a határozathozatalt követően beállt tények miatt. Valójában ez összefügg számos, a határozatok bírósági felülvizsgálata során folytatott ítélettel. A közösségi jog szintén ezt az elvet követi. [40]

54. Ezenfelül valamely, a védjegyügyekben illetékes közösségi hatóság [41] határozataira irányuló bírói felülvizsgálat kivételes esetében a Bíróság nemrég úgy határozott, hogy „az [Európai Közösségek] Elsőfokú Bíróság[a] a kereset tárgyát képező határozatot csakis akkor helyezheti hatályon kívül vagy változtathatja meg, ha meghozatala pillanatában a hatályon kívül helyezés vagy megváltoztatás okainak egyikét hordozza. Az Elsőfokú Bíróság ugyanakkor nem helyezheti hatályon kívül vagy változtathatja meg ugyanezen határozatot olyan ok folytán, amely a határozat kihirdetését követően merült fel" [42].

38 – Az ítélet 35. pontja.

39 – Az ítélet 36. pontja.

40 – Lásd például a C-241/94. sz., Franciaország kontra Bizottság ügyben 1996. szeptember 26-án hozott ítélet (EBHT 1996., I-4551. o.) 33. pontját.

41 – Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (védjegyek és formatervezési minták).

42 – A C-416/04. P. sz., Sunrider kontra OHIM ügyben 2006. május 11-én hozott ítélet (EBHT 2006., I-4237. o.) 55. pontja.

55. Következésképp a második kérdésre és a harmadik kérdés első részére azt a választ kell adni, hogy: a) a nemzeti szabályozás határozza meg, hogy a védjegyügyekben illetékes hatóság határozatával szemben benyújtott fellebbezés ügyében eljáró nemzeti bíróság figyelembe veheti-e a határozat elfogadását követően beállt tényeket és körülményeket; b) a 89/104 irányelv 3. cikkével összeegyeztethető az a nemzeti szabályozás, amely szerint a védjegyügyekben illetékes hatóság határozatával szemben benyújtott fellebbezés ügyében eljáró nemzeti bíróság nem veheti figyelembe a releváns tényekben és körülményekben beálló változásokat.

A harmadik kérdés második része

56. A harmadik kérdés második részével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy összeegyeztethető-e 89/104 irányelv 3. cikkével az a nemzeti szabályozás, amely szerint a védjegyügyekben illetékes hatóság határozatával szemben benyújtott fellebbezés ügyében eljáró nemzeti bíróság nem dönthet minden egyes áru vagy szolgáltatás tekintetében külön-külön a védjegy megkülönböztető képességéről.

57. A BBM előadja, hogy amennyiben a kérdés a bíróság azon hatáskörére irányul, amely révén „minden egyes áru vagy szolgáltatás tekintetében" dönthet a védjegy megkülönböztető képességéről, vissza kell utalni az első kérdésre adott válaszra. Amennyiben a kérdés azt sugallja, hogy ellentmondás állhat fenn a Postkantoor-ügyben hozott ítélet és „a bíróság hatásköréről szóló jogszabályok" értelmezése között, a kérdés nem rendelkezik ténybeli alappal. Ebben az ítéletben a Bíróság kifejezetten úgy rendelkezett, hogy a fellebbezés ügyében eljáró bíróságnak „az alkalmazandó nemzeti szabályozás szerint" kell eljárnia. A nemzeti jog tehát korlátozhatja a nemzeti bíróságok hatáskörét.

58. A német kormány ezzel szemben előadja, hogy a bírói felülvizsgálatot korlátozó nemzeti szabályok nem korlátozhatják a megkülönböztető képességnek az egyes áru vagy szolgáltatás tekintetében külön-külön elvégzett vizsgálatára vonatkozó bírói felülvizsgálatot. A Postkantoor-ítéletben foglalt értelmezés szerint a 89/104 irányelv erre vonatkozóan kötelező útmutatást ad a védjegyügyekben illetékes hatóságoknak a határozataikat illetően. Azok a bíróságok, amelyek a belső jogrend alapján csak a határozatok jogszerűségét vizsgálhatják, ellenőrizni kötelesek, hogy ezek az iránymutatások alkalmazásra kerültek-e, és ennélfogva az külön-külön minden egyes osztályról is határozhatnak, és határozniuk is kell.

59. A Bizottság először a Cour de justice Benelux BBM kontra Vlaamse Toeristenbond ügyben hozott ítéletére hivatkozik.[43] Megjegyzi, hogy a két ügy ténybeli eltérései

43 – Hivatkozás a 9. lábjegyzetben. Lásd a fenti 16–22. pontot.

közül az egyik abból ered, hogy a Vlaamse Toeristenbond a védjegybejelentését a Nizzai Megállapodás néhány *teljes osztálya* vonatkozásában nyújtotta be. Ezzel szemben a jelen ügyben az alapügy felperese csupán egyes, különböző osztályokba tartozó áruk és szolgáltatások vonatkozásában tett védjegybejelentést.

60. A Bizottság ezt követően megvizsgálja azokat az érveket, amelyek alátámasztják vagy cáfolják azt az elvet, mely szerint a 89/104 irányelv 3. cikkével ellentétesek azok a nemzeti szabályok, amelyek megtiltják, hogy a védjegyügyekben illetékes hatóság határozatával szemben benyújtott fellebbezés ügyében eljáró bíróság egyenként határozzon a védjegy megkülönböztető képességéről valamennyi áru és szolgáltatás vonatkozásában. Arra a következtetésre jut, hogy az ilyen szabály eleget tesz a 3. cikknek, különösen azzal az indokkal, hogy nagyfokú szabadságot biztosít a tagállamoknak a védjegyekkel kapcsolatos nemzeti eljárásjogi rendelkezések meghatározásában. Emellett a Bizottság kifejti, hogy ha a kérelmező a Benelux eljárásban a BBM tudomására hozza, hogy az elsőleges kérelmében foglalt áruk és szolgáltatások csökkentett csoportja vonatkozásában is kéri a védjegyoltalmat, a kérelmet a BBM köteles megvizsgálni, továbbá a kérelmező ezt a részleges védjegyoltalmat a nemzeti bíróság előtt is kérheti. A Bizottság tehát úgy gondolja, hogy anyagi jogi szinten a Benelux jog eleget tesz a 89/104 irányelv 13. cikkének.

61. Egyetértek ezzel az álláspontttal.

62. A 89/104 irányelv, ahogyan ez a harmadik preambulumbekezdéséből kifejezetten kiderül, nem irányul a védjegyekre vonatkozó jogszabályok teljes körű közelítésére. Az ötödik preambulumbekezdés szerint „a tagállamok továbbra is szabadon határozhatják meg a lajstromozás útján megszerzett védjegyek lajstromozásával [...] kapcsolatos eljárásjogi rendelkezéseket". Ezzel összeegyeztethető, ha valamely nemzeti rendszer (a bejelentett védjegynek megfelelően, de csak néhány érintett áru vagy szolgáltatás vonatkozásában) részleges védjegylajstromozást tesz lehetővé, amennyiben a kérelmező a védjegyügyekben illetékes hatósághoz benyújtott teljes körű védjegybejelentésében másodlagos kérelemként azt kéri.

63. Ez a lehetőség csupán egy példája a Bíróság által felállított általánosabb alapelvnek, mely szerint „ha nem született közösségi szabályozás valamely adott kérdésben, akkor a jogalanyok számára a közösségi jogból származó jogok védelmét biztosító keresetekre vonatkozó eljárási szabályok kialakítása az egyes tagállamok belső jogrendjének feladata" [44] (természetesen azzal a feltétellel, hogy az egyenértékűség elve és a hatékony érvényesülés elve nem sérülhet). A védjegyek egyedüli vonatkozásában a Bíróság a Postkantoor-ítéletben kimondta: „a védjegybejelentésről szóló határozattal szemben benyújtott fellebbezést elbíráló bíróságnak *a hatáskörgyakorlásnak az alkalmazandó*

44 – A C-472/99. sz., Clean Car Autoservice ügyben 2001. december 6-án hozott ítélet (EBHT 2001., I-9687. o.) 28. pontja és a hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

nemzeti szabályozás által meghatározott keretein belül ugyanígy figyelembe kell vennie minden releváns tényt és körülményt" [45].

64. Ezzel az ítélkezési gyakorlattal teljes mértékben összeegyeztethető, ha a nemzeti szabályozás szerint a védjegyügyekben illetékes hatóságok határozatával szemben benyújtott fellebbezést elbíráló bíróság nem dönthet minden egyes áru vagy szolgáltatás tekintetében külön a védjegy megkülönböztető képességéről. Nem tűnik sem indokolatlannak, sem különösen megterhelőnek, ha a részleges lajstromozás iránti igényt fenntartani kívánó kérelmezőt felkérik arra, hogy ezt a védjegybejelentésben pontosítsa. Végső soron a kérelmező leginkább ebben a szakaszban tudja megítélni üzleti érdekét (valójában a védjegybejelentés ennek az értékelésnek a megkoronázása), és dönteni arról, hogy a kért védjegybejelentés teljes elutasítása esetén megelégszik-e a részleges lajstromozással kevesebb áru vagy szolgáltatás vonatkozásában, vagy inkább másik védjegy tárgyában új bejelentést tesz több áru és szolgáltatás vonatkozásában.

65. A hatékony eljáráshoz fűződő érdeket leginkább az szolgálja, ha a teljes vagy részleges lajstromozás kérdése a védjegybejelentés benyújtásakor megvizsgálásra kerül. A védjegyügyekben illetékes nemzeti hatóság minden bizonnyal alkalmasabb a kérdés első vizsgálatára, mint a fellebbviteli bíróság.

66. A Bizottság szerint a fentiekben kifejtett véleménnyel szembeni legfőbb érv a 89/104 irányelv 13. cikkének szövegében található, amely előírja, hogy a védjegyoltalom megtagadásának csak azon áruk, illetve szolgáltatások tekintetében van helye, amelyek tekintetében fennáll a kizáró ok.

67. Ugyanakkor ezt a rendelkezést a 89/104 irányelv általános rendszerének, nevezetesen a tagállamokat megillető, az eljárási rendelkezése megállapítására vonatkozó jogosultság fényében kell értelmezni. A 13. cikk lényege teljes egészében teljesül, ha a nemzeti törvény biztosítja, hogy a kérelmezők elsődleges kérelmükben foglalt másodlagos kérelemmel részleges lajstromozást kérjenek.

68. Véleményem szerint ez az értelmezés megfelel a Bíróság által a Postkantoor-ítéletben tett megállapításnak, mely szerint „ha a védjegybejelentés egy teljes osztályra vonatkozik [...], az illetékes hatóság dönthet úgy, az irányelv 13. cikke értelmében, hogy az ehhez az osztályhoz tartozó áruk vagy szolgáltatások közül csak egyesek vonatko-

45 – Az ítélet 36. pontja (kiemelés tőlem).

zásában adjon helyt a védjegybejelentésnek [...]" [46]. A Bíróság a védjegyügyekben illetékes nemzeti hatóság számára fennálló jogosultság eredeteként a 13. cikkre hivatkozik. Ugyanakkor ebből nem következik, hogy a 13 cikk kötelezi az említett hatóságot, hogy minden esetben hivatalból vizsgálja a részleges lajstromozást. Ez alapján nem keletkezik ellentmondás a 13. cikkel, ha a nemzeti eljárási szabályok azt írják elő a kérelmezőnek, hogy bejelentésében jelölje meg, ha a védjegyügyekben illetékes hatóságtól a részleges lajstromozás vizsgálatát kéri. Épp ellenkezőleg, az ilyen rendelkezések javítják az eljárás hatékonyságát, kevésbé bonyolultak az eljárás egészét tekintve, és nem akadályozzák vagy nehezítik meg a közösségi jogból származó jogok gyakorlását.

69. Az ügy irataiból kiderül, hogy az alapügy felperese nem kérte másodlagosan a részleges lajstromozást sem a BBM-hez benyújtott első kérelmében, sem az ez utóbbi által hozott határozattal szemben előterjesztett keresetében. Nem használta ki tehát a Benelux két szakaszos – ideiglenes és végleges – eljárási rendszerében biztosított két lehetőséget részleges lajstromozás iránti másodlagos kérelem előterjesztésére. Csupán a fellebbezését elbíráló bíró előtt tett ilyen másodlagos kérelmet. Nem tudok semmilyen okot, amely miatt az alapügy felperese (vagy bármely más kérelmező) nem tudott volna a védjegyügyekben illetékes hatóság előtt másodlagos kérelmet benyújtani (amint azt a nemzeti eljárási szabályok lehetővé teszik).

70. Következésképp álláspontom szerint összeegyeztethető a 89/104 irányelv 3. cikkével az a nemzeti eljárási szabályozás, amely megtiltja, hogy a védjegyügyekben illetékes hatóság védjegybejelentést elutasító határozatával szemben benyújtott fellebbezés ügyében eljáró nemzeti bíróság minden egyes áru vagy szolgáltatás tekintetében különkülön döntsön a védjegy megkülönböztető képességéről, feltéve hogy ezek a szabályok tényleges lehetőséget biztosítanak a kérelmező számára a védjegy részleges lajstromozása (azaz az elsődleges kérelemben foglalt egyes áruk és szolgáltatások vonatkozásában történő lajstromozás) iránti kérelem benyújtására.

46 – Az ítélet 113. pontja.

Végkövetkeztetések

71. A fentiek alapján azt indítványozom, hogy a Bíróság a Hof van Beroep te Brussel által benyújtott előzetes döntéshozatali kérdéseket a következőképpen válaszolja meg:

„(1) A védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1988. december 21-i 89/104/EGK első tanácsi irányelv szerint a védjegyügyekben illetékes hatóságnak a védjegybejelentési kérelem elutasításakor határozatában nem kell a védjegybejelentéssel érintett valamennyi áru és szolgáltatás tekintetében külön-külön közölnie a végkövetkeztetését. Elegendő, ha a határozat azon áru és szolgáltatás kategóriákra vonatkozóan fennálló kizáró okokra utal, amelyekbe az érintett áruk és szolgáltatások tartoznak.

(2) A 89/104 irányelv szerint a nemzeti szabályozás határozhatja meg, hogy a védjegyügyekben illetékes hatóság határozatával szemben benyújtott fellebbezés ügyében eljáró nemzeti bíróság figyelembe veheti-e a határozat elfogadását követően beállt tényeket és körülményeket.

(3) A 89/104 irányelv 3. cikkével összeegyeztethető az a nemzeti szabályozás, amely megtiltja, hogy a védjegyügyekben illetékes hatóság határozatával szemben benyújtott fellebbezés ügyében eljáró nemzeti bíróság egyrészről ne vehesse figyelembe a releváns tényekben és körülményekben beálló változásokat, másrészről, hogy döntsön minden egyes áru vagy szolgáltatás tekintetében külön-külön a védjegy megkülönböztető képességéről, feltéve hogy ezek a szabályok tényleges lehetőséget biztosítanak a kérelmező számára a védjegy részleges lajstromozása (azaz az elsődleges kérelemben foglalt egyes áruk és szolgáltatások vonatkozásában történő lajstromozás) iránti kérelem benyújtására”.